

A nagytiszteletű úrnak, feleségének és kedves leányainak, akik szabadidejüket, tudásukat, izlésüket arra fordítják, hogy a magyar nép életét megszépítsék, igaz magyar szívvel mondunk köszönetet s kérjük, hogy ismert szerénységükből ne származzék nehéztelés azért, hogy őket, mint példamutatókat a fővárosi népművelőknek bemutatottuk.

Fővárosi leventék karácsonyi ünnepélye

Budapest-Székesfőváros Testnevelési Felügyelősége 1922 óta minden évben nagyszabású karácsonyi ünnepélyt rendez a fővárosi leventék részére.

Az idei karácsonyest Budapest legnagyobb és legszebb termeiben, a Pesti Vigadó nagy- és kistermében zajlott le igen fényes keretek között. A közel 3000 embert befogadó termeket zsúfolásig megtöltötték a leventék, az első sorokat pedig a főváros vezető tisztviselői és hozzátartozóik. A bensőséges ünnepet a fővárosi leventeénekkar karácsonyi énekszámai nyitották meg, amelyet *n. Borsos Miklós* „Karácsonyest 1938-ban” című alkalmi darabja követett a fővárosi leventék előadásában. A színpadot és a díszleteket maguk a leventék készítették. Utána *Némethy Károly dr.*, a közművelődési ügyosztály tanácsnoka mondott szárnyaló beszédet, amelyben arra utalt, hogy a magyar szeretet ünnepe akkor lesz csak teljes, ha Nagy-Magyarország minden magyarja együttesen ünnepelheti a szeretet ünnepét. Az ünnepély befejezése közben a székesfővárosi testnevelési felügyelője az ünnepélyen résztvevő leventék között kiosztotta az értékes karácsonyi ajándékokat: könyveket, cipőket, ruhaneműket. A szép karácsonyestet a leventeénekkar művészi színvonalú énekszámai fejezték be.

A Közművelődési Rádió Előadásorozat másora

Február 19-én *Kállay Miklós*, az Országos Öntözésügyi Hivatal elnöke tart felolvasást az *Alföld öntözéséről* és ismerteti ezt a nagy anyagi áldozatot, nagy műszaki felkészültséget igénylő, de óriási gazdasági jelentőségű munkát, melynek sikerét csak az biztosíthatja, ha a falu, a földművelő nép megérti, bekapcsolódik és ki tudja használni nagyszerű lehetőségeit. — Az *amerikai magyarokról* fog február 26-án meg-

emlékezni *Nagy Károly*, a Magyarok Világszövetségének igazgatója. Arról a csodálatos, itthon csak lappangó, de idegenben lánggal égő nemzeti erőről fog beszélni, mely a távoli világrészekben lakó, különböző módú, foglalkozású magyarokat összetartja és az óhazához köti. — *Március 5-én Vályi Nagy Géza Zrínyiről, a költőről és hadvezérről* fog felolvasni. Ez a vitéz katona, törökverő kiváló vezér és nagy magyar költő egyben a legnagyobb magyar államférfiak közé tartozik. A magyar nemzeti problémát előtte senki olyan tisztán nem látta meg és a magyar haza fennmaradására Martinuzzi óta olyan messzeható tervei senkinek nem voltak, mint Zrínyinek, aki ebben Széchenyinek közvetlen elődje. — *Március 12-én helyszíni közvetítést adunk — 1848 március 15-éről, Pest városából*, ahol az ifjúság, élén Petőfivel és Jókaival kitűzte a szabadság zászlaját. Ennek az izgalmas, gyönyörű napnak közvetítője *Bodor Aladár dr.*, ki kora reggeltől estig mindenütt ott lesz az események sodró áradatában.

Jeszenszky Sándor

Vitakozni szeretnénk

Gyakran volna kedvünk vitára bantenn, bizottsági gyűléseken s egyéb ünnepies-hivatalos alkalommal, amikor segítő szándékú, lelkes urak igen sokat ártnak mozgalmunknak a dolgok optimista értékelésével. Néhány feljegyzést és elhallgatott megjegyzést most nem titkolhatunk.

1. A szónok „új korszak életjelenségének” mondta, hogy eddig ismeretlen valami — iskolán kívüli népművelés — történik a magyar vidéken. Hogy a népművelés valóban kulturális mozgalom jellegű-e, s hogy mik voltak ennek a fejlődésnek mozzanatai, erői, — ilyenmiben kellene már tulajdonképeni problémák megítélésére törekedni.

2. Ugyanaz a szónok a népművelőket egy „új honfoglalás” hőseiként ünnepelte. Ezt meg is írta a helyi lapban. Ünneplésnél fontosabb lenne — például — annak megállapítása, hogy a pedagógusok mai nemzedékében gyakoribb már be a haladásnak élő kultúr-ember felkészültsége: azé a típusé, amely nagyobb arányú és hatású népművelésre alkalmas lehet. Ugyancsak jó volna megvizsgálni, hogy a falu pedagógusai az értelmiség, tisztaság népi megnyilatkozásformáit ismervén, ezeket mint próbálják hasznosítani.

NÉMETHY KÁROLY DR. BESZÉL A LEVENTÉK KARÁCSONYI ÜNNEPÉLYÉN

3. Valaki a népművelés *gyakorlatias-ságáról* beszélt. Láttam s mélyen fájlalta egyes vidékek baját, viszonylagos elmaradottságát. Meggyőződése, hogy a népművelés igen sok bajon segíthet. Így van, ám a népművelők — ösztönük, tapasztalataik szerint — felismerték már az ennél egyetemesebb célokat, lehetőségeket. Már sokan tudják és tartják, hogy a széles nemzetrétegek embereiben jóval több szellemi erőt s igényt kell feltételezni, mint amennyire számítottak a múltban. A művelődésnek természetes formáját keresik, az élet hatásait művelődésre nevelő, ösztönző hatásokká iparkodnak fejleszteni. A nép számára igazabb művelődésnek folyamatát akarják megteremteni, oly népművelők is, akik a jövő előkészítését rábízják a politikára és irodalomra, ők csak szerénységükhöz mérten igyekeznek igaz jóhiszeműsége, erős, becsületes kultúrmunkára.

László István

Egy ifjúsági egyesület avatóbeszédéből

„Magyar kultúra jegyesei! Néhány nappal ezelőtt határaink közelebb jutottak a Magyar Szent Korona Országának határaihoz; felvillanyozódott lelünk a hírek hallatára s mindnyájunk ajkán feltört, felzúgott lelkünk vérszó óhaja: „Mindent vissza!” Vajjon teljesíthető-e jogos kérelmünk, jogos követelésünk? „Mindent vissza?” Nem, sajnos nem.

A keleti rohamok megállításában morzsolódott fel a magyarság. S mindez kiért és miért? A Nyugatért, nyugat kultúrájáért. Amíg mi fogytunk, addig Nyugat szaporodott. A mi vérünkön, a mi hősi önfeláldozásunk árán nőttek nagyra nyugat népei. Mivel tartozik tehát nekünk nyugat? Azzal a vérvesztéssel, amit értük, védelmükben, gyarapodásukért ontottunk egy évezreden át!

Sokan nem tudják, mit jelent ez! Ezelőtt ötszáz évvel pontosan annyi magyar volt a magyar földön, mint amennyi angol volt az angol birodalomban. Ma, ötszáz év távlatában az angol nemzet negyven millió. A magyar nemzet pedig a most felszabadult területek lakosságát is beleértve, tíz millió. Most már tudjátok, hová lett az a harminc millió! Nyugat kultúrájáért, népi fejlődéséért hullott el. Ki tartozik vele? Nyugat nagy nemzetei!

Most már megértitek, miért mondtam előbb, hogy nyugat nemzetei nem adhatnak nekünk *mindent* vissza! Nem adhatják vissza harminc millió elpusztult, meg nem született magyar testvérünket sohasem. Ez az a nagy áldozat, amit nyugatért tettünk és ezt nyugat sohasem adhatja vissza.

Amit visszaadhat, az jogos történelmi területünk, amit a magyarság az utolsó talpalatnyi területig betöltött volna ma s ha nem töltötte be, ezt mind nyugatért áldozta.

Magyar kultúra jegyesei! Igen, magyar testvéreim. Apellálunk nyugat kultúr-nemzeteinek történelmi felelősségére.

Vajjon képes-e még elöttetek, hogy miért jogos területi követelésünk? Vessétek szívetekbe szavaimat s ha kell, névtelenül, mint harmincmillió nemlétező testvéretek, hulljatok el e gondolat, e történelmi igazság zászlai alatt, vagy vigyétek győzelemre. Ha véretekkel kell ontani e földért, ontsátok bátran, büszkén. Hadd igya a szomszagos föld véretek. Ne higyjétek, hogy felemészti ez a föld azt a sok vért. Nem! Visszaadja a magyar acélos búzaszemekben, hogy aki eszik kenyereből, megittasuljon a magyar vér erejétől s magyarrá váljék, öntudatos, büszke magyarrá, mint az volt, akinek véréből acélos a magyar búza, fekete a magyar föld, haragoszöld a fű-fa, vérvörös a rózsza...”

Pasztenák Andor

Körkérdés

Kérünk 1939 április 1-ig választ, illetve adatokat a következő három kérdésre:

1. Milyen filmeket adtak falujában (városi körzetében) 1938 december 1. és 1939 január 31. között?
2. Milyennek találja a műsort népművelési szempontból?
3. Milyen intézkedéseket tartana célszerűnek arra, hogy a magyar filmtermelés nemzetnevelési feladatát minél tökéletesebben teljesíthesse?

A három kérdésre adandó válasz legfeljebb 30 sor lehet. A legsikerültebb válaszok szerzői könyvjutalomban részesülnek.

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.